

N:o 259.

Af Herr A. W. Nilson: Om utvidgning af pedagogien i Falköping.

På skäl, som äro anförda i min vid nästlidna riksdag väckta motion, N:o 224, får jag förnya mitt då framställda förslag derom,
att pedagogien i Falköping måtte utvidgas från enklassig till tvåklassig med den aflöningsstat, som för dylika läroverk är gällande.

Stockholm den 28 Januari 1869.

Wilh. Nilson.

N:o 260.

Af Herr C. J. Kjellman: Om förändrade grunder för byggnads- och underhållsskyldigheten af by-, qvarn-, kyrko- och utfartsvägar.

Svenska folket har en lång följd af år uppoffrat icke allenast stora summor för vinnande af intellektuella kunskaper utan ock för vinnande af utveckling i industrielt och kommercielt hänseende, dervid ej de minsta summorna blifvit använda till kommunikationsanstalternas förbättrande, såsom till jernvägars byggande, lands- och häradsvägars förbättrande och nya sådanas anläggande, men dervid synes man helt och hållet hafva glömt att det är genom så kallade by- och utfartsvägar dessa kom-

munikationsanstalter afhemta sin trafik, ty eljest hade man troligen sökt att äfven i samma mån förbättra dessa vägar och försätta dem från det bedröfliga skick, hvaruti desamma sig nu befinna, i ett bättre. De äro nemligen nu, icke allenast i den ort jag tillhör utan också på de flesta andra orter här i riket, ofarbara och ega knappast 2 å högst 3 alnars bredd, ja mångenstädes utgörande blott gångstigar, allt efter som jordegarna finna sig föranlåtna väg hålla eller icke. Att ett sådant förhållande skall vara högst menligt för landets inre utveckling är ju klart, och de enskilda och offentliga personer, som i landsorten hafva förrättningar att verkställa, äfvensom jordbruk, handel och industri i allmänhet, lida betydligt deraf. De lagstadganden vi ega, som i afseende på byggandet och underhållet af by-, qvarn-, kyrko- och utfartsvägar kunna tillämpas, innehålla visserligen, att dessa vägar böra vara 6 alnar breda, med 2 alnar å hvardera sidan till diken, der så behöfves, samt att buskar på ömse sidor om vägen skola borthuggas till 3 alnar och, om ej dike finns, till 6 alnars bredd, på det vägen desto snarare må upptorka, men också att på de orter, der det pröfvas nödigt, dylika vägar må efter omständigheterna undantagas från denna bredd, äfvensom att underhållet af desamma skall ske af dem, som sig deraf betjena. Här af synes tydligt, att med så sväfvande lagbestämmelser skall hädanefter som hittills dessa vägar komma att befinna sig i det eländigaste skick och de gällande lagbestämmelserna leda till tvistigheter och rättegångar, derest icke något åtgöres från representationens sida. Att ålägga långt aflägsse belägna byar och hemman att ensamt bygga och underhålla långa, dyrbara vägar, torde vara obilligt, och derigenom skulle dessa byar eller hemman blifva betydligt hårdare betungade än närbelägna sådana. Något måste därför åtgöras, och jag har tänkt mig att, då dessa vägar äro lika nödvändiga som lands- och häradsvägar i allmänhet, hvilka det åligger alla dem, som å landet hemman ega och bruka, att ródja och underhålla, ödmjukligen våga föreslå,

att Riksdagen behagade för sin del besluta ingå med underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t om att byggandet och underhållet af by-, qvarn-, kyrko- och utfartsvägar skola ske på samma grunder som lands- och häradsvägar, dock likväl hvarje socken för sig, med skyldighet för kommunalstyrelsen att utan ersättning hvarje år afsyna dessa vägar och att låta dess brister på den försumliges bekostnad afhjelpa och ersättningen exekutivt uttaga.

Om remiss till vederbörligt Utskott anhålles vördsamt.

Stockholm den 26 Januari 1869.

C. J. Kjellman.